

Združeni zadevi C-453/02 in C-462/02

Finanzamt Gladbeck

proti

Edith Linneweber in Finanzamt Herne-West proti Savvasu Akritidisu

(Predloga za sprejetje predhodne odločbe, ki ju je vložilo Bundesfinanzhof)

„Šesta direktiva o DDV – Oprostitev iger na srečo – Določitev pogojev in omejitev oprostitve – Obdavčitev iger, ki se prirejajo zunaj javnih igralnic – Spoštovanje načela davčne nevtralnosti – Člen 13B(f) – Neposredni učinek“

Sklepni predlogi generalne pravobranilke C. Stix-Hackl, predstavljeni 8. julija 2004

Sodba Sodišča (drugi senat) z dne 17. februarja 2005

Povzetek sodbe

1. *Davčne določbe – Uskladitev zakonodaj – Prometni davek – Skupni sistem davka na dodano vrednost – Oprostitve, določene s Šesto direktivo – Oprostitev iger na srečo – Nacionalna zakonodaja, ki iz oprostitve izvzema prirejanje teh iger s strani subjektov, ki niso upravljavci javnih igralnic z dovoljenjem – Nedopustnost – Možnost posameznikov, da se sklicujejo na upoštevno določbo pred nacionalnim sodiščem*

(Direktiva Sveta 77/388, člen 13(B)(f))

2. *Vprašanja za predhodno odločanje – Razlaga – Časovni učinek interpretativnih sodb – Retroaktivnost – Omejitev s strani Sodišča – Velikost finančnih posledic sodbe za zadevno državo članico – Neodločujoče merilo*

(Člen 234 ES)

1. Člen 13(B)(f) Šeste direktive 77/388, iz katerega izhaja, da mora biti poslovanje z igrami in z napravami za igre na srečo na celoma oproščeno plačila DDV, vendar pa države članice ostanejo pristojne za določitev pogojev in omejitev predmetne oprostitve, je treba razlagati tako, da nasprotuje nacionalni zakonodaji, ki določa, da je vsako prirejanje iger na srečo in poslovanje z napravami za igre na srečo oproščeno plačila davka, kolikor poteka v javnih igralnicah z dovoljenjem, medtem ko opravljanje te iste dejavnosti, če jo izvajajo subjekti, ki niso igralnice, do navedene oprostitve ni upravičeno.

Države članice morajo namreč pri izvrševanju pristojnosti iz zadevnih določb spoštovati načelo davčne nevtralnosti in navedene oprostitve ne morejo veljavno pogojevati z identiteto osebe, ki posluje z omenjenimi igrami in napravami.

Zgoraj navedena določba ima poleg tega neposredni učinek, tako da se oseba, ki prireja igre na srečo ali posluje z napravami za igre na srečo, lahko nanjo sklicuje pred nacionalnimi sodišči, da se zavrne uporaba pravil nacionalnega prava, ki so nezdružljiva s to določbo. Kadar so pogoji in omejitve, na katere država članica veže oprostitev plačila davka za igre na srečo ali za denar, v nasprotju z načelom davčne nevtralnosti, se omenjena država članica ne more opreti na takšne

pogoje in omejitve, zato da bi osebi, ki prireja takšne igre, zavrnila oprostitev, na katero se ta lahko zakonito sklicuje na podlagi Šeste direktive.

(Glej točke 23, 24, 29, 30, 37 in 38 ter točki 1 in 2 izreka.)

2. Sodišče lahko ob uporabi splošnega načela pravne varnosti, ki je sestavni del pravnega reda Skupnosti, zgolj izjemoma osebam, ki jih posamezna določba zadeva, omeji možnost sklicevanja na določbo, o kateri je Sodišče sprejelo razlago, zato da bi te izpodbijale pravna razmerja, nastala v dobri veri. Pri tem finančne posledice, ki bi državi članici lahko nastale zaradi sodbe na podlagi predloga za sprejetje predhodne odločbe, same po sebi ne upravičujejo omejitve časovnega učinka te sodbe.

(Glej točki 42 in 44.)

SODBA SODIŠČA (drugi senat)

z dne 17. februarja 2005(*)

„Šesta direktiva DDV – Oprostitev iger na srečo – Določitev pogojev in omejitev oprostitve – Obdavčitev iger, ki se prirejajo zunaj javnih igralnic – Spoštovanje načela davčne nevtralnosti – Člen 13(B)(f) – Neposredni učinek“

V združenih zadevah C-453/02 in C-462/02,

katerih predmet sta predloga za sprejetje predhodnih odločb na podlagi člena 234 ES, naslovljena na Sodišče z odločbama Bundesfinanzhof (Nemčija) z dne 6. novembra 2002, ki sta prispeli na Sodišče 13. in 23. decembra 2002, v postopkih

Finanzamt Gladbeck

proti

Edith Linneweber (C-453/02)

in

Finanzamt Herne-West

proti

Savvasu Akritidisu (C-462/02),

SODIŠČE (drugi senat),

v sestavi C. W. A. Timmermans, predsednik senata, C. Gulmann in R. Schintgen (poročevalci), sodnika,

generalna pravobranilka: C. Stix-Hackl,

sodna tajnica: M.-F. Contet, glavna administratorica,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 26. maja 2004,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za E. Linneweber M. Nettesheim, Rechtsanwalt,
- za nemško vlado W.-D. Plessing, zastopnik, skupaj z D. Sellnerjem, Rechtsanwalt,
- za Komisijo Evropskih skupnosti E. Traversa in K. Gross, zastopnika, skupaj z A. Böhlkejem, Rechtsanwalt,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalne pravobranilke na obravnavi 8. julija 2004

izreka naslednjo

Sodbo

1 Predloga za sprejetje predhodne odločbe se nanašata na razlago člena 13(B)(f) Šeste direktive Sveta 77/388/EGS z dne 17. maja 1977 o usklajevanju zakonodaje držav članic o prometnih davkih – Skupni sistem davka na dodano vrednost: enotna osnova za odmero (UL L 145, str. 1, v nadaljevanju: Šesta direktiva).

2 Predloga sta bila vložena v okviru spora med Finanzamt Gladbeck in E. Linneweber, univerzalno dedinjo po soprogu, umrlem v letu 1999, in spora med Finanzamt Herne-West in S. Akritidisom, katerih predmet je plačilo davka na dodano vrednost (v nadaljevanju: DDV) na dohodek, ki izvira iz poslovanja z igrami na srečo.

Pravni okvir

Ureditev Skupnosti

3 Člen 2 Šeste direktive, ki je Naslov II le-te, naslovljen „Področje uporabe“, določa:

„Predmet davka na dodano vrednost je naslednje:

1. dobava blaga ali storitev, ki jo davčni zavezanec, ki deluje kot tak, opravi na ozemlju države za plačilo;

[...]“

4 Države članice na podlagi člena 13(B)(f) Šeste direktive oprostijo DDV

„stave, loterije in druge oblike iger na srečo pod pogoji in omejitvami, ki jih določi vsaka država članica“.

Nacionalna ureditev

5 Na podlagi ?lena 1(1) Umsatzsteuergesetz 1993 (zakon iz leta 1993 o prometnem davku, BGBl. 1993 I, str. 565, v nadaljevanju: UStG) so predmet pla?ila DDV transakcije, ki jih podjetnik za pla?ilo v okviru svoje dejavnosti opravi na ozemlju države.

6 Na podlagi ?lena 4(9)(b) UStG je oproš?en pla?ila DDV promet, ki je zajet z zakonom o stavah in loterijah, kakor tudi promet pooblaš?enih javnih igralnic, ki izvira iz poslovanja teh igralnic.

Postopka v glavni stvari in predhodna vprašanja

Zadeva C-453/02

7 E. Linneweber je univerzalna dedinja po soprogu, ki je umrl leta 1999. Ta je lahko na podlagi upravnega dovoljenja javnosti omogo?al uporabo igralnih avtomatov in razvedrilnih naprav proti pla?ilu v lokalih in v igralnih salonih, katerih lastnik je bil. E. Linneweber in njen mo? sta dohodek iz poslovanja z omenjenimi napravami za leto 1997 in leto 1998 prijavila kot prostega pla?ila DDV, ker so dohodki iz dejavnosti igralnih avtomatov s strani pooblaš?enih igralnic oproš?eni pla?ila tega davka.

8 Finanzamt Gladbeck pa je nasprotno menil, da zadevni dohodki niso oproš?eni na podlagi ?lena 4(9)(b) UStG, saj niso bili obdav?eni z davkom na stave, dirke in loterije niti niso izvirali iz poslovanja pooblaš?ene javne igralnice.

9 Finanzgericht Münster, ki je odlo?alo v sporu, je ugodilo to?bi E. Linneweber, zato ker so po analogiji s sodbo Sodiš?a v zadevi Fischer z dne 11. junija 1998 (C-283/95, Recueil, str. I-3369), dohodki, ki izvirajo iz igralnih avtomatov, na podlagi ?lena 13(B)(f) oproš?eni pla?ila DDV. V bistvu naj bi Sodiš?e v to?ki 28 omenjene sodbe ugotovilo, da na?elo dav?ne nevtralnosti pri obra?unu DDV nasprotuje razlikovanju med zakonitimi in nezakonitimi transakcijami.

10 V utemeljitev zahteve za „Revision“ (revizija) pred Bundesfinanzhof je Finanzamt Gladbeck zatrjeval, da so vložki in možnosti dobitka veliko višji v primeru naprav, nameš?enih v igralnicah, kot naprav, s katerimi se posluje zunaj takih prostorov. Zato naj med tema vrstama naprav v nasprotju z ugotovitvami Finanzgericht Münster ne bi bilo konkurence.

11 Ker je Bundesfinanzhof menilo, da je rešitev v zadevi, v kateri odlo?a, odvisna od razlage Šeste direktive, je odlo?ilo, da prekine odlo?anje in Sodiš?u v predhodno odlo?anje predloži ta vprašanja:

„1. Ali je ?len 13(B)(f) Šeste direktive [...] treba razlagati tako, da država ?lanica ne sme z davkom na dodano vrednost obdav?iti prirejanja igre na sre?o ali za denar, ?e je prirejanje takšne igre s strani pooblaš?ene javne igralnice oproš?eno?

2. Ali ?len 13(B)(f) Šeste direktive [...] zgolj na podlagi dejstva, da je v pooblaš?eni javni igralnici poslovanje z igralnim avtomatom deležno oprostitev, prepoveduje državi ?lanici, da bi z davkom na dodano vrednost obdav?ila takšno poslovanje, ali pa je treba poleg tega ugotoviti, da so igralni avtomati, s katerimi se posluje zunaj igralnic, v bistvenih postavkah, kot sta najvišji vložek in najvišji dobitok, primerljivi s tistimi, s katerimi se posluje v igralnicah?

3. Ali se lahko oseba, ki namesti naprave, sklicuje na oprostitev, predvideno v ?lenu 13(B)(f) Šeste direktive [...]?”

Zadeva C-462/02

12 Kot izhaja iz spisa, ki ga je Sodišče poslalo predložitveno sodišče, je S. Akritidis med letoma 1987 in 1991 posloval z igralnim lokalom v Herne-Eickel. Tam je prirejal ruleto in igre s kartami. Na podlagi dovoljenja, ki ga je imel, so morale te igre potekati po pravilih, določenih skladno s potrdilom o ustreznosti („Unbedenklichkeitsbescheinigung“), ki so ga izdali pristojni organi.

13 S. Akritidis med letoma 1989 in 1991 niti pri ruleti niti pri igri s kartami ni spoštoval pravil, ki so jih določili pristojni organi. Tako med drugim ni uporabil igralne mize, ni spoštoval najvišjega zneska za vložek in ni vodil evidence prometa, ustvarjenega s poslovanjem z omenjenimi igrami.

14 Finanzamt Herne-West je promet v omenjenem obdobju ocenil tako, da je upošteval nezakonite dohodke, ustvarjene s prirejanjem rulete in iger s kartami. Po ugovoru S. Akritidisa in glede na zgoraj navedeno sodbo v zadevi Fischer je Finanzamt Herne-West odstopil od obdavčitve z ruleto ustvarjenih dohodkov z DDV. Vendar pa je štel igro s kartami, prirejano na nezakonit način, za obdavčljivo in je na podlagi skupnega prometa ocenil delež, ki je ustrezal prirejanju te igre.

15 S. Akritidis je proti tej odločbi vložil pritožbo na Finanzgericht Münster. To sodišče je razsodilo, da bi morala biti zadevna igra s kartami v skladu z načeli, ki jih je Sodišče razdelalo v zgoraj navedeni sodbi Fischer, na podlagi člena 13(B)(f) Šeste direktive oproščena plačila DDV. Prav tako je menilo, da bi se S. Akritidis pred nacionalnimi sodišči lahko neposredno skliceval na omenjeno določbo. Nobenega razloga naj ne bi bilo, da bi uporabo načel, ki jih je Sodišče postavilo v omenjeni sodbi, omejili na ruleto.

16 V utemeljitev zahteve za „Revision“ (revizijo) pred Bundesfinanzhof je Finanzamt Herne-West zatrjeval, da načel, na katera se je sklicevalo Finanzgericht Münster, ni mogoče uporabiti tudi za igro s kartami v tej zadevi. V nasprotju z igro, ki je bila predmet zgoraj navedene sodbe Fischer, naj v konkretnem primeru med igro s kartami, ki jo je prirejal S. Akritidis, in tistimi, ki so jih prirejale igralnice, ne bi bilo nobene konkurence, saj naj te igre dejansko ne bi bile primerljive. S. Akritidis pa zatrjuje, da igra s kartami, ki se je igrala v njegovih prostorih, ustreza igri „black jack“, kot se igra v pooblaščenih javnih igralnicah.

17 Ker je Bundesfinanzhof menilo, da je rešitev v zadevi, v kateri odločba, odvisna od razlage Šeste direktive, je odločilo, da prekine odločanje in da Sodišče v predhodno odločanje predloži ti vprašanji:

„1. Ali člen 13(B)(f) Šeste direktive [...] prepoveduje državi članici, da bi z davkom na dodano vrednost obdavčila prirejanje določenih iger s kartami, če je prirejanje takšnih iger s strani pooblaščenih javnih igralnic oproščeno, ali pa je treba poleg tega ugotoviti, da so igre s kartami, ki se prirejajo zunaj igralnic, v bistvenih postavkah, kot so pravila igre, najvišji vložek in najvišji dobiček, primerljive s tistimi, ki se prirejajo v igralnicah?

2. Ali se prireditelj lahko sklicuje na oprostitev, predvideno v členu 13(B)(f) Šeste direktive [...]?”

18 S sklepom z dne 6. februarja 2003 je predsednik Sodišča, za namen pisnega in ustnega postopka in zaradi izdaje odločbe, združil zadevi C-453/02 in C-462/02.

Vprašanja za predhodno odločanje

Prvo vprašanje v zadevi C-453/02

19 Najprej je treba opozoriti, da člen 4(9)(b) UStG oprošča plačila DDV promet, ki so ga ustvarile pooblašene javne igralnice z igrami ali z napravami za igre na srečo, ne da bili pri tem določal obliko ali način prirejanja in poslovanja z omenjenimi igrami in napravami.

20 Po drugi strani pa je treba ugotoviti, da pooblašene javne igralnice, kot je pojasnilo Bundesfinanzhof v svoji predložitveni odločbi, kar zadeva igre in naprave za igre na srečo, s katerimi lahko poslujejo, niso z ničimer omejene.

21 Tako lahko pooblašene javne igralnice poslujejo z igrami in napravami za igre na srečo, kot so tiste v postopku v glavni stvari, neodvisno od načina njihovega prirejanja, ne da bi bil promet, ki ga ustvarijo s temi igrami, predmet plačila DDV.

22 V teh okoliščinah je treba prvo vprašanje v zadevi C-453/02 razumeti tako, da v bistvu sprašuje, ali je treba člen 13(B)(f) Šeste direktive razlagati tako, da nasprotuje nacionalni zakonodaji, ki določa, da je vsako prirejanje iger na srečo in poslovanje z napravami za igre na srečo oproščeno plačila DDV, če poteka v pooblašanih javnih igralnicah, medtem ko opravljanje te iste dejavnosti, če jo izvajajo subjekti, ki niso igralnice, do navedene oprostitve ni upravičeno.

23 Da bi odgovorili na tako zastavljeno vprašanje, je treba najprej opozoriti, da iz člena 13(B)(f) Šeste direktive izhaja, da mora biti prirejanje iger na srečo in poslovanje z napravami za igre na srečo na celoma oproščeno plačila DDV, vendar pa države članice ostanejo pristojne za določitev pogojev in omejitev predmetne oprostitve (zgoraj navedena sodba Fischer, točka 25).

24 Vendar pa morajo države članice pri izvrševanju zadevne pristojnosti spoštovati načelo davčne nevtralnosti. Kot izhaja iz sodne prakse Sodišča, to načelo nasprotuje predvsem temu, da bi podobno blago ali podobne storitve, ki so med seboj torej v konkurenci, z vidika DDV obravnavali različno, in sicer morajo biti navedeno blago oziroma storitve predmet enotne davčne stopnje (glej zlasti sodbi z dne 11. oktobra 2001 v zadevi Adam, C-267/99, Recueil, str. I-7467, točka 36, in z dne 23. oktobra 2003 v zadevi Komisija proti Nemčiji, C-109/02, Recueil, str. I-12691, točka 20).

25 Iz navedene sodne prakse, kakor tudi iz sodb z dne 7. septembra 1999 v zadevi Gregg (C-216/97, Recueil, str. I-4947, točka 20) in zgoraj navedene sodbe Fischer, izhaja, da sta pri presoji, ali so blago ali storitve podobni, identiteta proizvajalca oziroma ponudnika storitev in pravna oblika, v kateri ta izvaja dejavnosti, na celoma nepomembni.

26 Pravzaprav je Sodišče, kot je izpostavila generalna pravobranilka v točkah 37 in 38 sklepnih predlogov, za ugotovitev podobnosti med dejavnostmi, ki so bile predmet zgoraj navedene sodbe Fischer, presojalo zgolj primerljivost predmetnih dejavnosti in ni upoštevalo navedb, po katerih naj bi se igre na srečo, upoštevaje načelo davčne nevtralnosti, med seboj razlikovale zgolj na podlagi dejstva, da so se prirejele s strani pooblašanih javnih igralnic oziroma v teh.

27 Tako je Sodišče v točki 31 zgoraj navedene sodbe Fischer presodilo, da člen 13(B)(f) Šeste direktive nasprotuje temu, da bi država članica z DDV obdavčila nezakonito poslovanje z igro na srečo, ki se prireja zunaj pooblašanih javnih igralnic, medtem ko bi bilo poslovanje z isto igro na srečo v takšnem prostoru upravičeno do oprostitve.

28 Če identiteta osebe, ki posluje z določeno igro na srečo, ni upoštevna, ko gre za ugotavljanje, ali je treba nezakonito prirejanje omenjene igre šteti kot konkurenčno zakonitemu prirejanju te iste igre, mora biti *a fortiori* tako tudi takrat, ko gre za ugotavljanje, ali je treba šteti, da obstaja konkurenca tudi med dvema igrama oziroma napravama za igre na srečo, s katerima se posluje zakonito.

29 Iz navedenega izhaja, da države članice pri izvrševanju pristojnosti iz člena 13(B)(f) Šeste direktive, in sicer pri določanju pogojev in omejitev, v katerih je lahko prirejanje iger na srečo in poslovanje z napravami za igre na srečo oproščeno plačila DDV, določene s to določbo, navedene oprostitve ne morejo veljavno pogojevati z identiteto osebe, ki posluje z omenjenimi igrami in napravami.

30 Glede na te okoliščine je treba na prvo vprašanje v zadevi C-453/02 odgovoriti tako, da je treba člen 13(B)(f) Šeste direktive razlagati tako, da nasprotuje nacionalni zakonodaji, ki določa, da je vsako prirejanje iger na srečo in poslovanje z napravami za igre na srečo oproščeno plačila DDV, če poteka v pooblaščenih javnih igralnicah, medtem ko opravljanje te iste dejavnosti, če jo izvajajo subjekti, ki niso igralnice, do navedene oprostitve ni upravičeno.

Drugo vprašanje v zadevi C-453/02 in prvo vprašanje v zadevi C-462/02

31 Glede na odgovor na prvo vprašanje v zadevi C-453/02 ni treba odgovoriti niti na drugo vprašanje v tej isti zadevi niti na prvo vprašanje v zadevi C-462/02.

Tretje vprašanje v zadevi C-453/02 in drugo vprašanje v zadevi C-462/02

32 S tema vprašanjema predložitveno sodišče v bistvu sprašuje, ali ima člen 13(B)(f) Šeste direktive neposredni učinek, tako da se oseba, ki posluje z igrami ali napravami za igre na srečo, lahko nanj sklicuje pred nacionalnimi sodišči, da se zavrne uporaba pravil notranjega prava, ki so nezdružljiva s to določbo.

33 V zvezi s tem je treba opozoriti, da se je mogoče na določbe posamezne direktive sklicevati vedno, ko so te določbe po vsebini nepogojne in dovolj natančne, kolikor niso bili v določenem roku sprejeti izvedbeni ukrepi, proti vsaki določbi nacionalnega prava, ki ni združljiva z direktivo, kolikor določajo pravice, ki jih posamezniki lahko uveljavljajo proti državi (glej zlasti sodbe z dne 19. januarja 1982 v zadevi Becker, 8/81, Recueil, str. 53, točka 25; z dne 10. septembra 2002 v zadevi Kügler, C-141/00, Recueil, str. I-6833, točka 51, in z dne 20. maja 2003 v zadevi Österreichischer Rundfunk in drugi, C-465/00, C-138/01 in C-139/01, Recueil, str. I-4989, točka 98).

34 Kar natančneje zadeva člen 13(B) Šeste direktive, iz sodne prakse izhaja, da če ta določba državam članicam pri določanju pogojev za uporabo določenih oprostitev, ki jih predvideva, nedvomno priznava določeno pooblastilo za odločanje po prostem preudarku, pa iz nje kljub temu ne izhaja, da bi mogla država članica davčnemu zavezancu, ki lahko izkaže, da njegov davčni položaj dejansko sodi v eno izmed skupin oprostitev iz Šeste direktive, očitati dejstvo, da sama ni sprejela določb, ki bi olajšale uporabo te iste oprostitve (zgoraj navedena sodba Becker, točka 33).

35 Dodati je treba, da te razlage ne omajajo dejstvo, da člen 13(B)(f) Šeste direktive potrjuje obstoj tega pooblastila državam članic za odločanje po prostem preudarku, pri čemer pojasnjuje, da so te pristojne za določanje pogojev in omejitev oprostitve, do katere so upravičene igre na srečo in za denar. Ker so dejansko te igre na celoma oproščene plačila DDV, se lahko vsak, ki z njimi posluje, neposredno sklicuje na omenjeno oprostitve, če se je zadevna država članica odrekla

izvrševanju pristojnosti, izrecno priznanih v členu 13(B)(f) Šeste direktive, ali če teh pristojnosti ni izvrševala.

36 Poleg tega je treba ugotoviti, da mora to, kar velja za primer, ko država članica ni izvrševala pristojnosti iz člena 13(B) Šeste direktive, *a fortiori* veljati za primer, ko je država članica pri izvrševanju omenjenih pristojnosti sprejela nacionalne določbe, ki so nezdružljive s to direktivo.

37 Iz navedenega izhaja, kot je poudarila generalna pravobranilka v točki 72 sklepnih predlogov, da se v primeru, kakršen je tudi v postopkih v glavni stvari, ko so pogoji in omejitve, na katere država članica veže oprostitev plačila DDV za igre na srečo ali za denar, v nasprotju z načelom davčne nevtralnosti, omenjena država članica ne bi mogla opreti na takšne pogoje in omejitve, zato da bi osebi, ki posluje s takšnimi igrami, zavrnila oprostitev, na katero se ta lahko zakonito sklicuje na podlagi Šeste direktive.

38 Zato je treba na tretje vprašanje v zadevi C-453/02 in na drugo vprašanje v zadevi C-462/02 odgovoriti tako, da ima člen 13(B)(f) Šeste direktive neposredni učinek, tako da se oseba, ki posluje z igrami ali napravami za igre na srečo, lahko nanj sklicuje pred nacionalnimi sodišči, da se zavrne uporaba pravil notranjega prava, ki so nezdružljiva s to določbo.

Časovni učinek sodbe

39 Nemška vlada je v ustno podanih stališčih opomnila na možnost Sodišča, da bi omejilo časovni učinek te sodbe v primeru, ko bi menilo, da je neka nacionalna ureditev, takšna kot tista v postopkih v glavni stvari, nezdružljiva s Šesto direktivo.

40 V podkrepitev svoje zahteve je omenjena vlada po eni strani Sodišče opozorila na usodne finančne posledice sodbe, ki bi za nezdružljivo s Šesto direktivo razglasila določbo, kot je člen 4(9) UStG. Po drugi strani je zatrdila, da je na podlagi ravnanja Komisije Evropskih skupnosti po sodbi z dne 5. maja 1994 v zadevi Glawe (C-38/93, Recueil, str. I-1679) Zvezna republika Nemčija sklepala, da je člen 4(9) UStG skladen s Šesto direktivo.

41 V zvezi s tem je treba opozoriti, da skladno z ustaljeno sodno prakso razlaga posameznega pravila prava Skupnosti, ki jo Sodišče poda pri izvrševanju pristojnosti na podlagi člena 234 ES, pojasnjuje in natančneje določa pomen in obseg tega pravila, tako kot bi se moralo razumeti in uporabljati od trenutka začetka njegove veljave. Iz tega izhaja, da sodnik pravilo, ki je bilo predmet takšne razlage, lahko uporabi – in mora – tudi za pravna razmerja, nastala in oblikovana, preden je Sodišče odločilo o predlogu za sprejetje predhodne odločbe, če so tudi sicer izpolnjeni pogoji za predložitev spora o uporabi omenjenega pravila pristojnemu sodišču (glej zlasti sodbi z dne 11. avgusta 1995 v zadevi Roders in drugi, od C-367/93 do C-377/93, Recueil, str. I-2229, točka 42, in z dne 3. oktobra 2002 v zadevi Barreira Pérez, C-347/00, Recueil, str. I-8191, točka 44).

42 Sodišče lahko ob uporabi splošnega načela pravne varnosti, ki je sestavni del pravnega reda Skupnosti, zgolj izjemoma osebam, ki jih posamezna določba zadeva, omeji možnost sklicevanja na določbo, o kateri je Sodišče sprejelo razlago, zato da bi te izpodbijale pravna razmerja, nastala v dobri veri (glej zlasti sodbi z dne 23. maja 2000 v zadevi Buchner in drugi, C-104/98, Recueil, str. I-3625, točka 39, in v zgoraj navedeni zadevi Barreira Pérez, točka 45).

43 V zvezi s postopkoma v glavni stvari je treba najprej ugotoviti, da trditve, v skladu s katero bi bilo mogoče člen 4(9) UStG razumno šteti za združljivega s Šesto direktivo, ni mogoče utemeljiti s sklicevanjem na ravnanje Komisije po zgoraj navedeni sodbi Glawe. Dejansko se je zadeva, ki je vodila do omenjene sodbe, nanašala izključno na določitev obdavčljivega obsega prometa, ustvarjenega s poslovanjem z igralnimi avtomati, in se nikakor ni nanašala na različno obravnavo med pooblaščenimi javnimi igralnicami in drugimi, ki poslujejo z igrami na srečo, ki jo na splošen

način uvaža nemška ureditev na področju DDV.

44 Nadalje je treba opomniti, da finančne posledice, ki bi državi članici lahko nastale zaradi sodbe na podlagi predloga za sprejetje predhodne odločbe, same po sebi ne upravičujejo omejitve časovnega učinka te sodbe (glej zlasti zgoraj navedeni sodbi Roders in drugi, točka 48, in Buchner in drugi, točka 41).

45 Posledično časovnega učinka te sodbe ni treba omejiti.

Stroški

46 Ker je ta postopek za stranke v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški, priglašeni za predložitev stališ? Sodiš?u, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodiš?e (drugi senat) razsodilo:

1) **Člen 13(B)(f) Šeste direktive Sveta 77/388/EGS z dne 17. maja 1977 o usklajevanju zakonodaje držav članic o prometnih davkih – Skupni sistem davka na dodano vrednost: enotna osnova za odmero je treba razlagati tako, da nasprotuje nacionalni zakonodaji, ki določa, da je vsako prirejanje iger na srečo in poslovanje z napravami za igre na srečo oproščeno plačila DDV, če poteka v pooblaščenih javnih igralnicah, medtem ko opravljanje te iste dejavnosti, če jo izvajajo subjekti, ki niso igralnice, do navedene oprostitve ni upravičeno.**

2) **Člen 13(B)(f) Šeste direktive 77/388 ima neposredni učinek, tako da se oseba, ki posluje z igrami ali napravami za igro na srečo, lahko nanj sklicuje pred nacionalnimi sodiš?i, da se zavrne uporaba pravil notranjega prava, ki so nezdružljiva s to določbo.**

Podpisi

* Jezik postopka: nemščina.